

Інструкція щодо ведення лісового господарства в лісах великого природоохоронного значення ДП «Івано-Франківський лісгосп» та їх моніторинг

1. Планування і проведення лісгосподарських та природоохоронних заходів для збереження ЛВПЦ

Після визначення лісу (або його частини) як об'єкту, що має високу природоохоронну цінність, господарська діяльність не припиняється, проте має гарантувати збереження такого лісу і цінностей, які з ним пов'язані, а також ця діяльність не повинна призводити до негативних змін. Будь-яка діяльність, яка призводить, або може призвести до зниження встановленої цінності ЛВПЦ має бути заборонена.

Господарські заходи в особливо цінних для збереження лісах плануються та проводяться згідно з чинною законодавчо-нормативною базою ведення лісового господарства з метою охорони, захисту та поліпшення визначених вище екологічних і соціальних цінностей та запобігання можливим негативним змінам у цих лісах.

Фахівці підприємства, разом із фахівцями з лісовпорядкування та іншими зацікавленими сторонами, мають визначити доцільність проведення, обсяги, черговість і повторюваність будь-яких лісгосподарських та природоохоронних заходів для ЛВПЦ. Основою для проведення вказаних робіт є матеріали базового та безперервного лісовпорядкування, наукові рекомендації, результати моніторингу ЛВПЦ тощо.

До основних заходів, що можуть здійснюватися в ЛВПЦ, відносяться:

- заходи з відновлення природного стану лісових екосистем (відновлення гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, видів рослин і тварин, які зникають тощо);
- рубки догляду;
- вибіркові санітарні рубки;
- ліквідація захаращеності;
- протипожежні заходи;
- сприяння природному поновленню;
- створення часткових і піднаметових культур тощо.

Господарські заходи в ЛВПЦ мають проводитися головним чином в осінньо-зимовий період із застосуванням природо-зберігаючих технологій, малогабаритної техніки, ручних механізованих агрегатів, підвісних трельовальних канатних установок (на схилах крутизною понад 10°), гужового транспорту.

Особливості проведення рубок догляду в ЛВПЦ:

- рубки проводяться незалежно від віку насадження;

- період повторюваності рубок догляду чітко не встановлений і призначається за станом насадження;
- методи та способи мають забезпечувати мінімальне порушення лісового середовища і дерев, що залишаються, тому інтенсивність рубок догляду за лісом може бути зниженою від нормативних показників на 35-50%, а повторюваність прийомів рубок догляду - збільшується;
- рубки мають сприяти формуванню другого ярусу, збереженню природного та штучного поновлення цінних видів, особливо коли існує загроза витіснення іншими видами;
- рубки догляду поєднуються з іншими заходами: огорожуванням місць зростання цінних деревних, чагарникових і трав'яних видів, посадкою підліску або його видаленням, створенням піднаметових культур тощо;

Проведення лісогосподарських та природоохоронних заходів у кожній з категорій ЛВПЦ має свою специфіку, але згідно сертифікаційних вимог, усі вони мають узгоджуватися в рамках консультаційного процесу із зацікавленими сторонами.

2. Моніторинг лісів високої природоохоронної цінності

Моніторинг особливо цінних лісів є складовою частиною моніторингу, який проводить підприємство згідно з Принципом 8. Документацію з результатами моніторингу слід оформлювати в тій самій формі, проте надавати окремо.

Моніторинг може проводитися силами підприємств або у співробітництві зі службою лісовпорядкування (під час базового та безперервного лісовпорядкування), з державними органами, відповідальними за охорону навколишнього природного середовища, науково-дослідними установами, громадськими природоохоронними організаціями тощо.

Моніторинг ЛВПЦ проводиться на підприємстві щорічно за спеціальною програмою, яка розробляється для наявних на території лісогосподарського підприємстві особливо цінних лісів спеціалістами підприємств за участі усіх зацікавлених сторін. В процесі моніторингу оцінюється стан ЛВПЦ та ефективність заходів із збереження або поліпшення ознак таких лісів. При цьому має забезпечуватися кількісна оцінка встановлених ЛВПЦ і їх порівняння з минулорічними показниками для отримання висновків про характер змін (якщо такі зміни спостерігалися). Дається оцінка виявленим тенденціям (випадкові зміни, що викликані природними процесами, позитивні або негативні тренди) та, за необхідності, плануються заходи, спрямовані на виправлення ситуації. Дані, зібрані під час моніторингу та висновки, зроблені на основі аналізу цих даних, мають бути задокументовані і надаватися для ознайомлення представникам аудиторських компаній під час щорічних аудитів.

3. Моніторинг стану ЛВПЦ

Джерелами інформації для моніторингу стану ЛВПЦ можуть служити:

- щорічні матеріали щодо зміни стану лісового фонду, зібрані лісовпорядною організацією;
- матеріали спеціальних обстежень, що проводяться працівниками лісогосподарського підприємства;
- матеріали польових обстежень (лісопатологічних, геоботанічних, ботанічних, зоологічних тощо), які проводять на території лісогосподарського підприємства наукові, проектні та інші організації і фахівці;
- матеріали тривалих стаціонарних досліджень (дані пробних площ для відстеження стану цінностей, що зберігаються, та їх динаміки).

Інформація про результати моніторингу стану ЛВПЦ зводиться в табличну форму.

4. Моніторинг оцінки ефективності господарських заходів

- Моніторинг оцінки ефективності господарських заходів проводиться на основі польової інспекції, аналізу дотримання вимог технологічних карт на виконання робіт, актів виконаних робіт та актів огляду місць проведення лісогосподарських заходів. В цій роботі, крім працівників підприємства, можуть брати участь всі зацікавлені сторони. Результати моніторингу зводяться у таблицю
- Результати моніторингу особливо цінних лісів використовуються для планування та проведення заходів в таких лісах. Вони мають включатися до результатів моніторингу лісогосподарської діяльності підприємства і бути доступними для всіх зацікавлених сторін.

Виконав:

Начальник відділу лісового господарства Демус І.В.